

„Dělali to potají.“ Hynek Beran odkryl možný skandál Fialovy vlády

Analýza společnosti ČEPS potvrdila, že rychlé uzavření uhelných elektráren Počerady, Chvaletice a Teplárny Kladno je nereálné. Oponentura odborníků odhalila, že předchozí legislativa mohla být založena na nekorektních datech a manipulacích s evropskými směrnici. Namísto využití průmyslových areálů se z české krajiny stala lukrativní realitka pro větrné developery na úkor občanů i státního rozpočtu, říká energetický expert Hynek Beran.

Hynek Beran s Danou Drábovou a generálem

Včera se konala oponentura odborné společnosti závěrečné zprávy společnosti ČEPS o vyhodnocení dopadů ukončení provozu elektráren Počerady, Chvaletice a Teplárny Kladno. K čemu odborníci dospěli?

[Zpráva je volně k dispozici a ke stažení na webových stránkách společnosti ČEPS](#), kde si ji může kdokoli přečíst. Oponentura proběhla za účasti několika desítek kolegů z oblasti klasické a jaderné energetiky, obnovitelné energetiky, provozu energetických sítí, odborníků na zemní plyn a mnoha dalších.

Zásadně musíme ocenit postup státní společnosti ČEPS, který je odlišný od podivných praktik jiných výpočtů za minulé koalice, které probíhaly v utajení a víceméně v kuloárech, takže se o nich odborníci ani neměli šanci dozvědět a profesor Hrdlička s docentem Lízalem se k tomu dostali až poté, co Lukáš Vlček s Petrem Hladíkem odvezli takto spočítané nesmysly do Bruselu. Na základě toho vyvolali mylné představy slušných lidí a také marné naděje ekologických iniciativ, že můžeme jednoduše osázet celou republiku větrníky a zavřít všechny uhelné elektrárny. Podle výpočtů odborníků to nejde, pracovalo na tom několik desítek inženýrů u nás ve spolupráci a za podpory několika stovek inženýrů v EU. Je to počítáno na současných modelech evropské energetiky s pomocí scénářů počasí a klimatu, tedy nikoli,

obrazně řečeno, metodami trojčlenky základní školy na půdě renomované univerzity. Metodika i výpočty jsou v pořádku, plně v souladu s evropskými normami, a závěry jednoznačné. Nejde to.

Tedy v takovém případě minulými výpočty podvedli Parlament i vládu?

Část vlády toto poptávala a zadala si i ty výpočty, které velmi štědře zaplatila: pokud bychom měli v této souvislosti hovořit o podvodu, je ta iniciativa spíše na druhé straně. Při schvalování nového zákona jsem nebyl, viděl jsem jenom některé zprávy založené na takových výpočtech a ty jsou evidentně podjaté. Ptal jsem se na to i několika známých poslanců ze současné koalice a ti mi potvrdili, že kdyby viděli ty současné výpočty ČEPS, nikdy by pro nic takového nehlasovali. Mám tedy podezření, že mohly být tehdy zákonodárny orgán nebo část poslanců, zejména těch opozičních, oklamány tím, kdo to celé připravoval. Dělal to potají, odborníky k tomu nepouštěli a výpočty stály snad 150 milionů korun, možná i více. Každopádně mohu zcela zodpovědně prohlásit, že Parlament rozhodoval o novém zákoně v roce 2025 nikoli na základě neznalosti, to by byla ještě mírnější forma, ale dokonce na základě nekorektních informací, chcete-li, tedy podle dnešního moderního slovníku na základě dezinformací. Bylo to však podle něčího zadání a scénáře, tohle obvykle nedělá jednotlivec, ale celá skupina.

Co je důsledkem takového rozhodnutí?

Skupina, která toto navrhovala, prosadila tři věci. Prvním byl zbytečný a nereálný závazek České republiky u Evropské unie. Druhým byla opačná implementace evropské legislativy do českého zákona: namísto vyhledávání nepotřebné a jinak nevyužitelné půdy na skládkách a v průmyslových areálech z toho udělala minulá koalice lukrativní realitku pro větrné developery. Namísto pomoci lidem a podnikům tuto nepotřebnou půdu využít pro výrobu obnovitelné energie, když už je jinak k ničemu, aby jim v tom úřady nebránily, udělali legislativu tak, aby se lidé nemohli bránit proti investorům na lukrativní (potřebné!) půdě pod jejich okny, kde chtěli vytyčovat akcelerační zóny. Kromě větrníků běhají i solárníci a chtějí si dělat nové ohromné instalace na orné půdě, aby mohli dalších dvacet let pokračovat v bezpracném zisku na úkor státního rozpočtu a našich daní. O tom, že by byla orná půda ta „nepotřebná“, neřekl tak v Bruselu nikdo ani slovo, naopak nám příkazují, abychom tu ornou půdu i přírodní biotopy chránili před zničením. Je to úplně zvrhlé, co tu plánovali udělat.

Třetí součástí, kterou stihli těsně před odchodem, je vypsání aukcí na podporu těm developerům a investorům, aby mohli bez problému prodávat i za dumpingové ceny na lipskou burzu a my jim dopláceli ze státního rozpočtu rozdíl ceny mezi tím dumpingem a cenou o korunu vyšší, než má uhlí i s povolenkami, a které chtějí zavírat, protože se za tu o korunu nižší cenu údajně nevyplatí. Jedou v tom i banky, pro ně je to zaručený kšeft s úvěrem (lichvou) na dalších dvacet let, samozřejmě pokud se totálně nezhroutí česká ekonomika nebo nenastane revoluce.

Co na to Andrej Babiš? Máte nějaké ohlasy?

Myslím, že mu až teď začala docházet vážnost toho problému. Ještě před nedávnem se říkalo, že se to „musí udělat“ a že jsou v tom takové peníze, že se s tím nedá nic dělat. Ale tyhle hlasy nezaznívaly ze Strakovy akademie, kde sídlí Úřad vlády, ale spíše z protějšího břehu Vltavy, kde sídlí Ministerstvo průmyslu a obchodu. Ministerstvo životního prostředí bylo v rámci nově nastupující koalice silně paralyzováno a mohlo se k tomu vyjadřovat pouze pomocí zmocněnce Filipa Turka. Ten sice potřebný tah na bránu měl, ale neměl zase křeslo ministra, a tak se začaly vypisovat aukce. Zatím naštěstí ale peníze nikdo nikomu neslibil, Andrej Babiš to může jako premiér bez problému a bez škod na rozpočtu zastavit. Podobně vláda jako celek, Parlament a někteří další.

Podle mého názoru nemá energetický tunel Andrej Babiš zapotřebí. Agrofert má obrát 120 miliard ročně, tohle, podle rozsahu škod, tak kolem dvaceti. Tedy je to i pod rozlišovací schopnost ČEZ, ten by se bez toho také obešel, i když se v současnosti hodně angažuje. A pokud jde o ten Agrofert, chemická výroba je obvykle energeticky dosti náročná, takže Andrej Babiš potřebuje spíše levnou elektřinu než dotovat z vlastní firmy prodávky investorů na lipské burze, a ještě k tomu riskovat, že tím jako premiér naštvě půlku národa anebo bude muset někde chodit lidem před volbami vysvětlovat, proč část jeho koalice úspěšně realizuje dílo Lukáše Vlčka. Ono se to za chvíli ukáže, kdo je za tím, říká se, že „hod' do hejna vran kamenem a postižená se ti sama ozve“. O tom tunelu i jeho ekologických dopadech na naši krajinu už hovoří poslanci a senátoři. Naštěstí to prasklo dříve, než bylo pozdě, do slova za pět minut dvanáct. Měli to pečlivě připravené.

Poslední dobou jednáte s řadou politiků. Máte nějaké odezvy?

Ano, když už si ze mě v postižených oblastech udělali tribuna lidu, snažím se dělat svou práci nejenom po stránce odborné, ale i vysvětlovat. Během několika málo týdnů si řada slušných politiků troufla nahlas říci, že je v tom tolik peněz a česká krajina k tomu, že se s tím MUSÍ něco udělat, a chodí s tím po Parlamentu, Senátu i hejtmanstvích a krajských úřadech. Doporučuji tedy všem jejich voličům pozorovat, co ten jejich zástupce zrovna dělá, a to i na krajské úrovni, která je pro toto velmi důležitá stran akceleračních zón. Ti, kteří říkají, že se v tom musí pokračovat, jsou ve skutečnosti na straně investorů, a nikoli svých voličů, protože všichni už vědí, že se s tím DÁ něco dělat. Někteří chtějí a někteří ne, ale na většinu z nich už dnes netlačí stranické sekretariáty, že by museli držet ústa a krok.

V tom bylo i největší riziko. Většina hejtmanů je ze současné vládní strany ANO, je to devět ze čtrnácti. Představte si, že by tito vrcholní zástupci lidu dostali shůry pokyn, že musíme implementovat směrnici EU, tedy v tom paskvilu, jaký připravil Lukáš Vlček a jeho kolegové, s podtextem, že jsou v tom takové peníze, že se s tím nedá nic dělat, a že se mají snažit, aby u toho lidé příliš nefrlali. Myslím, že by to bylo nejprve neštěstí pro ty lidi a vzápětí při místních volbách i pro tu stranu, která by se do něčeho podobného nechala vmanévrovat.

Andrej Babiš prý nechce přijít o devět miliard z Bruselu?

Chápu, že má jako vrcholový politik spoustu práce s mezinárodními závazky, revitalizací z minula vykradené ekonomiky i s opozicí, ale asi by si neměl vybírat takové úředníky, kteří mu budou i veřejně lhát. Někdo tu totiž na parlamentní, vládní i kdejaké úrovni šíří fámy a dezinformace, že pokud takovéto pozemky developerům větrných parků nevytyčíme a nepřislíbíme jim finanční garanci, neobdržíme dotaci od EU. To není pravda. EU požaduje pouze vytyčení pozemků, nikoli garanci návratnosti pro investora a je požadováno pouze vytyčení takových pozemků, nikoli příslib výstavby na nich a jeho garanci státním rozpočtem zainteresovaným ekonomicky subjektům. U nás je to naopak, v minulosti někdo někomu nasliboval pozemky a peníze a teď čekají, že někdo vytáhne předem připravenou a zmanipulovanou mapu, vystraší premiéra, že přijde o bruselský rozpočet, a ten dá pokyn hejtmanům po linii úředník a možná i stranické, ať ten proces podle té mapy spustí.

EU má zřejmě na mysli vytyčení pozemků v souladu se směrnicí RED III, tedy na nepotřebných plochách podle shora citovaného článku, nikoli „českou cestou“ v krajině a s vynecháním účasti protestující veřejnosti a orgánů hygienické prevence, ochrany přírody i památkové péče, která je v jiných členských státech EU i v celé Unii povinná. Tedy na to, aby premiér korektně splnil závazky, organizovat tunel ani ničení české přírody. Stačí, když ukážeme dostatek těch NEPOTŘEBNÝCH ploch a těch máme po těžební činnosti i v průmyslových areálech nadbytek, že bychom s nimi mohli možná uspokojit i některý sousední stát.

Tlak na premiéra je umělý, je to lež. Snaží se jej vyvolat zainteresované strany dezinformacemi o evropské legislativě a účelovou interpretací našich závazků.

Jak se projevuje to přehnané množství větrných elektráren?

Logicky tak, že se na tak malé území naší republiky ani nevejdou, tak to chtěli lidem dávat 500 metrů od domu. V Německu je dnes uvažována minimální vzdálenost jako desetinásobek jejich výšky, tedy v uvažovaných řešeních 2,5 až 3 km od obcí jako minimální zdravotně bezpečná vzdálenost. Na a pak chodí někteří vybraní politici za ty nebohé investory orodovat, že by ti chudáci v naší krajině v takové vzdálenosti nic nepostavili. A u toho ještě stihnou strašit premiéra, že když se to tam těm developerům nevejde, přijde Česká republika o devět miliard.

Už bychom se pak mílovými kroky blížili k modelu, který mají při kácení deštných pralesů anebo na Ukrajině, s tím rozdílem, že by u vás namísto odvodního komisaře byl developer a dožadoval se průjezdu desítek betonových mixů přes obecní náves, a když byste ho vyhodili, přišel by s exekutorem nebo policií.

Vnímáte nějaký vliv domluvy politiků s investory?

Skupina, která tohle připravovala, dala na sebe dvě mapy. Jednu chráněných oblastí a druhou větrných podmínek, které nejsou v Česku úplně ideální, a z toho vznikla mapa příležitostí té „realitní kanceláře“ pro potřebu investorů. Na nepotřebné plochy se autoři tohoto záměru vykašlali vůbec. Když s tím investoři obíhají, a dokonce někde vyhrožují lidem, že když nebudou souhlasit, bude tam stejně akcelerační zóna, kdy vzali ty informace? V energetice se velmi často stává, že si někdo nechá zpracovat privátní záměr a pak ho nese na veřejné úřady. Ty plány, kolik se má na naše malé území vrtulí kus od domu nacpat a kolik si na to banky mají přiřadit peněz, musel někdo režírovat. Neříkejte mi, že se ty dvě skupiny náhodou potkaly na obědě.

Vnímáte zde vliv korupce?

Domluva některých politiků s investory je skoro evidentní. Pokud jde o korupci, nemusí jít vždy o úplatek, korupce má i jiné formy, než je trestná činnost. Je zneužití svěřené pravomoci nebo postavení k osobnímu prospěchu, třeba i politickému, k čemuž je před volbami řada příležitostí. Jako analytik vnímám korupci jako systémový jev. V procesech s omezenou účastí veřejnosti, prováděných tak, že veřejnost není informována, nebo je z nich dokonce záměrně vylučována, se korupci daří. Tady šlo dokonce o situaci, kdy nekorektní výpočty a dezinformace, jak má vypadat evropská legislativa, byly dodány až k poslancům při přípravě nového zákona. Kdyby to dělal nedouk nebo amatér, vypadalo by to jinak. Tohle dělali profesionálové na něčí zadání.

Systémově nejde o konkrétní obvinění jednotlivce, korupce v každé zemi je objektivní skutečnost doložená i řadou statistik a studií. Mezinárodní sekretariát organizace Transparency International (TI) zveřejnil výsledky Indexu vnímání korupce (Corruption Perceptions Index – CPI) za rok 2025. Česko v něm získalo 59 bodů ze 100 možných a je na 39. místě ze 182 hodnocených zemí světa. Zcela nezpochybnitelně jsme zemí ohroženou korupcí a ztráta veřejné kontroly u stamiliardových investic takovým jevům svědčí.

Kdybyste si udělali čistě statistický model, ve kterém byste na základě této objektivně stanovené vlastnosti České republiky modelovali pravděpodobnost korupce v závislosti na finančním objemu, o který se jedná, a jako druhý moment si dali záměrné vyloučení občanů, aby do toho nemohli mluvit, bylo by to nejméně 99 procent, možná i více. 100% jistotu statistika nemá nikdy a s igelitkou u toho nikoho nechytli. Zatím. Pokud chytí, potvrdí to hypotézu, ale mě zajímají především systémová

opatření, aby se to nedělo. Tedy návrat transparentnosti vůči občanům i všem zainteresovaným lokalitám, to je nejlepší cesta prevence při korupci.

Jaké jsou konkrétní zkušenosti z obcí?

Konkrétní projevy netransparentního jednání nejsou jenom při výpočtech legislativních podkladů minulé vlády, ale také při vyjednávání obcí s investory. Investorem sdělení obci, že má obec buďto možnost s investorem kontrakt podepsat a získat alespoň nějaké prostředky, anebo že bude vládou vytyčena akcelerační zóna a obec z toho nebude mít vůbec nic. V takových případech jde o vědomou podvodnou manipulaci, protože v té době ještě žádné akcelerační zóny stanoveny nebyly. A takovým budeme dávat z našich daní dotace?

Pokud starosta podepíše smlouvu bez vědomí zastupitelstva anebo ji schvaluje na jednání zastupitelstva bez vědomí občanů, je to také hodně podezřelé. Ale nemůžeme ani vyloučit, že je některý starosta takový ekologický fanoušek, že to dělá z přesvědčení.

To, co investoři nabízejí, je ve skutečnosti malé spropitné, někteří starostové to nazývají „držhubné“. V jednom příkladu jsme spočítali, že si investor odnese za dvacet let tři miliardy korun, obci nabídne za tu dobu celkem třicet milionů a nemovitý majetek občanů poškodí nejméně za 300 milionů. Myslím pouze konkrétní hodnotu jejich domů, nikoli přírodu, krajinu. Investoři s oblibou vyhledávají chudé obce nebo i sociálně vyloučené lokality, kterým ve skutečnosti slibují drobné. Třicet milionů za dvacet let je jeden a půl milionu ročně, a v malé obci o 300 obyvatelích je to necelých 420 korun na hlavu měsíčně. Nechá si nějaký normální člověk za tyhle peníze postavit takové monstrum u domu?

Odpověď je jednoduchá. Buďto v sociálně vyloučené lokalitě obelhal investor celou populaci, což je v Evropě de facto trestný čin, anebo někoho uplatili či jinak motivovali. Normální člověk to za tyhle peníze neudělá.

Jaká je role krajských úřadů?

V tomhle v současnosti klíčová. Je to udělané tak, že na krajích mají mít ty akcelerační zóny, které ještě nemají, a až je tam mít budou, jsou z toho obce s rozšířenou působností v Čechách vynechány. I tohle je v Evropě protiprávní, je to český účelový postup minulé vlády, aby byla realitka pro developery větrníků neprůstředná. Stačí tedy jedno jediné stanovisko a druhý den vám zastaví betonový mix pod okny, a ještě se budou domáhat průjezdu přes zahradu.

Ministerstvo průmyslu a obchodu už jsme informovali, že se u nás implementuje něco jiného, než směrnice RED III stanovila, a ještě k tomu jiným způsobem, než tato směrnice i další pro nás závazné právní normy určují. Děje se to za zády občanů, kde jim mělo být původně vysvětlováno, že tohle je evropská legislativa. Je potřeba upozornit také kraje, že pokud by dostaly nějaký podobný pokyn od ústředních orgánů, jak to bylo původně pravděpodobně nachystáno, že je takový postup v rozporu s evropskými nařízeními, by se mohli dostat do rozporu se zájmy svých vlastních občanů s možnými následky na majetku, přírodě a v některých případech možná i na zdraví.

Něco jako v Norimberku?

Nechci to takto přirovnávat, ale princip je podobný. Ti „dole“ musejí vědět o riziku, že jim donesou znetvořenou legislativu a účelovou mapu k tomu, jejímž cílem je zisk vybraných uskupení a s Evropskou unií nemá takový pokyn mnoho společného. Pak je téměř vyloučeno, že by takový politik jednal v dobré víře, ještě k tomu s vyloučením protestující veřejnosti a formou nátlaku na ni. Slušný politik nebude takové instrukce poslouchat, ani kdyby mu to přikazovali, což nepředpokládám. Mohou nám ale v některých lokalitách dále pobíhat investoři s mapami, které nachystali ještě za vlády Lukáše

Vlčka, a pokoušet se nějak ovlivňovat orgány na krajské úrovni. Pokud by se něco takového dělo, je potřeba na to upozornit, protikorupční linky mají ve všech krajích. Nejlépe písemně. Pak to dostane číslo jednací a úřad se tím musí zabývat. Když se prokáže opak, není to bráno jako falešné obvinění, na ochranu vlastního majetku i upozornění na podezřelé jednání a skutečnosti má každý občan právo. V nedávné minulosti jsme bojovali s energošmejdy, díky Patriku Nacherovi docela úspěšně, a tady nemám iluze, že se všichni budou chovat slušně, existují i odstrašující případy.

Jak vnímáte celou situaci?

Rozhodují občané. V roce 1989 jsme si se svazkem klíčů v rukou přáli, aby tu vládli odborníci. Nechci si idealizovat politiku, ale je to zcela jiné představa, než že někdo prodá developerům naši krajinu, ještě k tomu na vydělávání peněz z našich vlastních daní, a pak nám někdo další bude říkat, že „se s tím nedá nic dělat“. Většina z nás si zvolila, že nechceme Green Deal, a nikoli developery a narušenou krajinu, ještě k tomu v rozporu s evropskou legislativou.

Dialogu o tom, jak korektně implementovat i přemrštěné Vlčkovy a Hladíkovy závazky v EU, se nikdo z odborníků nebrání, chceme pouze tu záležitost zvládnout bez zbytečného upozorňování v Unii a bez toho, aby někdo v prospěch jiné strany, s vymyšlenými závazky a překroucenými zákony nutil snášet monstra pod okny nebo se na ně dívat při procházce krajinou třeba kolem Balinku nebo Kroměříže. Na brownfieldu po elektrárně nebo jámě po dolu nikomu obnovitelné zdroje energie nevadí, ať si je jdou investovat tam.

Momentálně jsme položili sedmi resortům dotaz, kde mají ty plochy podle evropského zákona, protože to zatím nikdo ještě neudělal. Jsou to umělé a zastavěné plochy, jako jsou střechy a fasády budov, dopravní infrastruktura a její bezprostřední okolí, parkoviště, zemědělské podniky, skládky, průmyslové areály, doly, umělé vnitrozemské vodní útvary, jezera nebo nádrže a případně městské čistírny odpadních vod, a dále znehodnocenou půdu, kterou nelze využívat pro zemědělství, to je přesná citace té směrnice. Doporučuji se tuto definici naučit nebo si ji opsat, až vám zase někdo bude vykládat, že máte závazek si postavit větrné monstrum pod okny. Když ale někdo přijde s dobrým úmyslem, jestli nemáte vhodné smetiště, skládku nebo zavřenou továrnu, můžete ho v klidu pozvat dále.

Taková jsou totiž pravidla v Evropě i v naší zemi, jen se někdo chvíli pokoušel nám podvrhnout pravidla jiná, a tak je zapotřebí určitá opatrnost zejména do obecních voleb, protože zejména v této době vzrůstá pravděpodobnost ovlivnění politiků voliči, a ne developery. I to je statistika.

Zdroj: <https://www.ceps.cz/cs/analyza-potrebnosti-zdroju>